

Eigenlijk zat ik op mijn bed in mijn appartement in Culver City naar de wedstrijd van de Lakers te kijken, met het geluid uitgedraaid. Intussen probeerde ik mijn woordjes te leren voor mijn Japanse les voor beginners.

Het was rustig die avond; ik had mijn dochttertje om ongeveer acht uur in slaap gekregen. Nu had ik de cassettespeler op het bed en de opgewekte vrouwenstem zei dingen als: ‘Hallo, ik ben van de politie. Kan ik iets voor u doen?’ en ‘Mag ik het menu even zien?’ Na elke zin pauzeerde ze even om het mij in het Japans te laten herhalen. Dat deed ik, zo goed en zo kwaad als ik kon. Dan zei ze weer: ‘De groentewinkel is gesloten. Waar is het postkantoor?’ Dat soort dingen. Soms was het moeilijk je kop erbij te houden, maar ik deed mijn best. ‘Meneer Hayashi heeft twee kinderen.’

Ik probeerde te antwoorden. *‘Hayashi-san wa kodomo ga fur... futur...’* Ik vloekte. Maar toen was de vrouw alweer aan het woord. ‘Dit drankje is helemaal niet lekker.’

Ik had mijn lesboek op het bed liggen, naast een legohuisje dat ik voor mijn dochter in elkaar had gezet. Daarnaast een fotoalbum en de foto’s van het partijtje voor haar tweede verjaardag. Michelle was vier maanden geleden jarig, maar ik had de foto’s nog steeds niet ingeplakt. Je moet dat soort zaken altijd proberen bij te houden. ‘Om twee uur is er een vergadering.’

De foto’s op mijn bed klopten al niet meer met de werkelijkheid. Vier maanden later zag Michelle er totaal anders uit. Ze was groter; de dure feestjurk die mijn ex-vrouw voor haar had gekocht paste haar niet meer: zwart fluweel met een wit kanten kraagje.

Op de foto’s speelt mijn ex-vrouw een prominente rol – ze houdt de taart vast zodat Michelle de kaarsjes kan uitblazen, ze helpt haar de cadeautjes uit te pakken. Ze ziet eruit als een toegewijde moeder. In werkelijkheid woont mijn dochter bij mij en mijn ex-vrouw ziet haar niet vaak. De halve tijd maakt ze geen gebruik van haar bezoekrechten en ze slaat nu en dan de alimentatie voor het kind over.

Maar de verjaarsfoto's geven een totaal ander beeld.

'Waar is het toilet?'

'Ik heb een auto. We kunnen samen gaan.'

Ik bleef aan het studeren. Officieel had ik natuurlijk die avond dienst: ik was de inspecteur van Speciale Diensten die oproepbaar was voor het hoofdbureau in het centrum. Maar negen februari was een rustige donderdag en ik verwachtte niet veel actie. Tot negen uur had ik nog maar drie telefoontjes gehad.

De diplomatieke afdeling van het politiebureau is onderdeel van Speciale Diensten; wij behandelen problemen met diplomaten en beroemdheden en zorgen voor tolken en liaison met buitenlanders die om de een of andere reden met de politie te maken krijgen. Het is gevarieerd werk, maar niet bijster veeleisend: wanneer ik dienst heb kan ik zo'n half dozijn verzoeken om hulp verwachten, geen van alle noodgevallen. Ik hoef maar zelden in te grijpen. Het stelt veel minder hoge eisen dan wanneer je persvoorlichter bent bij de politie. Dat was ik voordat ik bij Speciale Diensten kwam.

Hoe dan ook, op de avond van negen februari had het eerste telefoontje dat ik kreeg te maken met Fernando Conseca, de viceconsul van Chili. Een surveillancewagen had hem tot stoppen gedwongen; Ferny was te dronken om te rijden maar hij deed een beroep op zijn diplomatieke onschendbaarheid. Ik zei tegen de agenten dat ze hem naar huis moesten rijden en ik maakte een aantekening om me morgen op het consulaat maar weer eens te beklagen.

Een uur later werd ik gebeld door rechercheurs in Gardena. Ze hadden een verdachte gearresteerd bij een schietpartij in een restaurant die alleen Samoans sprak, en ze wilden een tolk hebben. Ik zei dat ik er voor een kon zorgen, maar dat Samoanen meestal Engels spraken; het land was jarenlang een mandaatgebied van Amerika geweest. De rechercheurs zeiden dat ze het wel aankonden. Daarna werd ik gebeld dat televisiewagens brandkranen blokkeerden bij het Aerosmith-concert; ik zei de agenten dat ze het door moesten geven aan de brandweer. En het volgende uur was het rustig. Ik pakte mijn lesboek weer en hoorde de eentonige stem van mijn lerares zinnen zeggen als: 'Gisteren was het regenachtig weer.'

Toen belde Tom Graham.

‘Het gaat over die verrekte Jappen,’ zei Graham. ‘Ik kan gewoon niet geloven dat ze me deze rotzooi in mijn maag splitsen. Je kunt maar beter hier komen, Petey-san. Elfhonderd Figueroa, de hoek van Seventh Street. Het nieuwe Nakamoto-gebouw.’

‘Wat is het probleem?’ Ik moest dat vragen. Graham is een goede onderzoeker maar hij heeft gauw de pest in en dan blaast hij dingen buiten alle proporties op.

‘Het probleem,’ zei Graham, ‘is dat die verrekte Jappen eisen dat ik de liaisonofficier van Speciale Diensten erbij haal. En dat ben jij, makker. Ze zeggen dat de politie pas haar gang kan gaan wanneer de liaisonofficier hier is.’

‘Pas haar gang kan gaan? Waarom? Wat hebben jullie?’

‘Moord,’ zei Graham. ‘Blanke vrouw, ongeveer vijfentwintig jaar, kennelijk zes-nul-één. Ligt plat op haar rug, nota bene in hun directiekamer. Mooi gezicht. Je kunt maar beter zo gauw mogelijk hierheen komen.’

Ik zei: ‘Hoor ik daar muziek op de achtergrond?’

‘Verrek, ja,’ zei Graham. ‘Er is hier een groot feest aan de gang. Vanavond is de officiële opening van de Nakamoto-toren en ze hebben een receptie. Kom nou maar zo gauw mogelijk.’

Ik zei dat ik zou komen. Ik belde de buurvrouw, mevrouw Ascenio, en vroeg haar of ze op mijn kind wilde passen terwijl ik weg was; ze had altijd extra geld nodig. Terwijl ik wachtte tot ze er was trok ik een schoon overhemd aan en mijn goede pak. Toen belde Fred Hoffmann. Hij was wachtcommandant op het hoofdbureau in het centrum; een kleine, potige knaap met grijs haar. ‘Luister eens, Pete. Volgens mij heb je hier hulp bij nodig.’

Ik zei: ‘Waarom?’

‘Zo te horen hebben we een moord waarbij Japanse ingezetenen betrokken zijn. Dat kan penibel worden. Hoe lang ben jij nu verbindingsman?’

‘Zowat zes maanden,’ zei ik.

‘Als ik jou was, zou ik wat ervaren hulp zien te krijgen. Haal Connor maar op en neem hem mee naar het centrum.’

‘Wie?’

‘John Connor. Nooit van hem gehoord?’

‘Natuurlijk,’ zei ik. Iedereen op het bureau kende Connor. Hij was een levende legende, de meest ervaren man van Speciale Diensten. ‘Maar hij is toch met pensioen?’

‘Hij heeft onbepaald verlof, maar hij werkt nog aan zaken waarbij Japanners betrokken zijn. Volgens mij zal hij je kunnen helpen. Wat vind je ervan als ik hem even voor je bel? Dan kun je er langsgaan en hem oppikken.’ Hoffmann gaf me zijn adres.

‘Oké, prima. Bedankt.’

‘O, en nog iets. Alleen landlijnen hierbij, oké, Pete?’

‘Oké,’ zei ik. ‘Wie heeft dat gevraagd?’

‘Het is gewoon beter.’

‘Jij hebt het voor het zeggen, Fred.’

Landlijnen betekende dat je geen radio mocht gebruiken, zodat onze berichten niet opgepikt konden worden door de media die de politiebanden afluisterden. In bepaalde situaties was het de normale procedure. Wanneer Elizabeth Taylor naar het ziekenhuis ging gebruikten we landlijnen. Of als de tienerzoon van een of andere beroemdheid omkwam bij een auto-ongeluk, gebruikten we landlijnen om te zorgen dat de ouders het nieuws hoorden voordat de tv-ploegen voor hun deur stonden. Voor dat soort zaken namen we landlijnen. Ik had nog nooit eerder gehoord dat er bij een moord gebruik van werd gemaakt.

Maar ik bleef van de autotelefoon af terwijl ik naar het centrum reed en naar de radio luisterde. Er was een bericht over het neerschieten van een jongetje van drie jaar, dat nu vanaf het middel verlamd was. Het kind was toevallig in de buurt bij een overval op een 7-Eleven. Een verdwaalde kogel raakte hem in de ruggengraat en hij was...

Ik schakelde over naar een ander station en kreeg een praatprogramma. Voor me kon ik de verlichte wolkenkrabbers in het centrum zien oprijzen in de mist. Ik verliet de snelweg bij San Pedro, Connors afrit.

Alles wat ik wist over John Connor was dat hij een tijdje in Japan had gewoond, waar hij Japans had geleerd en kennis had gemaakt met de Ja-

panse cultuur. In de jaren zestig was hij de enige politiefunctionaris die vloeiend Japans sprak, ook al woonden er in Los Angeles, afgezien van de Japanse archipel, de meeste Japanners. Nu heeft het bureau natuurlijk meer dan tachtig inspecteurs die Japans spreken – en nog meer, zoals ik, die het proberen te leren. Connor was enkele jaren geleden met pensioen gegaan. Maar de liaisonmensen die met hem samenwerkten waren het erover eens dat hij de beste was. Men zei dat hij heel snel werkte en zaken vaak in een paar uur oploste. Hij had de reputatie een knap rechercheur en een buitengewoon goede ondervrager te zijn, die als geen ander informatie los kon krijgen uit getuigen. Maar de andere liaisonofficieren prezen vooral zijn onpartijdige benadering. Iemand zei eens tegen me: ‘Met Japanners werken is net zoiets als koorddans. Vroeg of laat valt er links of rechts eentje af. Er zijn mensen die vinden dat de Japanners fantastisch zijn en geen kwaad kunnen doen. Anderen vinden hen gemene rotzakken. Maar Connor is altijd evenwichtig. Hij blijft in het midden. Hij weet altijd precies wat hij doet.’

John Connor woonde in het industriegebied bij Seventh Street, in een groot bakstenen pakhuis, naast een depot voor dieseltrucks. De vrachtlift in het gebouw deed het niet. Ik liep naar de tweede verdieping en klopte op zijn deur.

‘Hij is open,’ zei een stem.

Ik kwam in een klein appartement. De woonkamer was leeg en in Japanse stijl gemeubileerd: tatami-matten, shoji-kamerschermen en muren met houten lambrisering. Een kalligrafierol, een zwarte laktafel, een vaas met als lichtvlek één enkele orchidee.

Naast de deur zag ik twee paar schoenen staan. Een paar stevige manenschoenen en een paar met hoge hakken.

Ik zei: ‘Hoofdinspecteur Connor?’

‘Eén moment.’

Een shoji-scherm werd opzij geschoven en Connor verscheen. Hij was verrassend lang, ongeveer één meter negentig. Hij droeg een *yukata*, een licht Japans gewaad van blauwe katoen. Ik schatte hem op vijfenvijftig jaar. Zijn schouders waren breed, hij begon kaal te worden en hij had een

goedverzorgde snor, scherpe gelaatstrekken en doordringende ogen. Een diepe stem. Rustig.

‘Goedenavond, inspecteur.’

We gaven elkaar een hand. Connor bekeek me van top tot teen en knikte goedkeurend. ‘Goed. Heel presentabel.’

Ik zei: ‘Ik werkte vroeger voor de pers. Je wist nooit of je niet voor de camera’s moest optreden.’

Hij knikte: ‘En nu bent u de oproepbare isD?’

‘Dat klopt.’

‘Hoe lang bent u al liaisonofficier?’

‘Zes maanden.’

‘Spreekt u Japans?’

‘Een beetje. Ik ben het aan het leren.’

‘Een paar minuten, dan ben ik omgekleed.’ Hij draaide zich om en verdween achter het shoji-scherm. ‘Gaat het om een moord?’

‘Ja.’

‘Wie heeft het u doorgegeven?’

‘Tom Graham, Hij heeft de leiding op de plaats delict. Hij zei dat de Japanners met alle geweld een liaisonofficier erbij wilden hebben.’

‘Zo.’ Even was het stil. Ik hoorde water lopen. ‘Is zo’n verzoek normaal?’

‘Nee. Ik heb er zelfs nooit eerder van gehoord. De politie vraagt meestal om een verbindingsman omdat ze problemen hebben met de taal. Ik heb nooit eerder gehoord dat de Japanners om een verbindingsman vroegen.’

‘Ik ook niet,’ zei Connor. ‘Heeft Graham gevraagd mij mee te nemen? Want Tom Graham en ik zijn nou niet direct gek op elkaar.’

‘Nee,’ zei ik. ‘Fred Hoffmann stelde voor u mee te nemen. Hij vond dat ik niet voldoende ervaring had. Hij zei dat hij u voor mij zou bellen.’

‘Dan bent u thuis dus twee keer gebeld?’ zei Connor.

‘Ja.’

‘Zo.’ Gekleed in een donkerblauw kostuum kwam hij weer tevoorschijn, terwijl hij zijn stropdas knoopte. ‘Het lijkt erop dat de tijd belangrijk is.’ Hij keek op zijn horloge. ‘Wanneer heeft Graham u gebeld?’

‘Ongeveer negen uur.’

‘Dan zijn er al veertig minuten voorbij. Kom, we gaan, inspecteur. Waar staat uw auto?’

We haastten ons naar beneden.

Ik reed richting San Pedro en draaide linksaf Second Street in, op weg naar het Nakamoto-gebouw. Een lichte nevel hing laag boven de straat. Connor staarde uit het raampje. Hij vroeg: ‘Hebt u een goed geheugen?’

‘Ik geloof van wel.’

‘Ik vraag me af of u de telefoongesprekken die u vanavond hebt gevoerd voor me kunt herhalen,’ zei hij. ‘Zo gedetailleerd mogelijk. Als u kunt, woord voor woord.’

‘Ik zal het proberen.’

Ik vertelde over mijn telefoontjes. Connor luisterde zonder mij te onderbreken en commentaar te leveren. Ik wist niet waarom hij zo geïnteresseerd was en hij vertelde het me ook niet. Toen ik klaar was zei hij: ‘Hoffmann heeft u niet gezegd wie er opdracht gaf landlijnen te gebruiken?’

‘Nee.’

‘Nou ja, het is in elk geval een goed idee. Ik gebruik nooit een autotelefoon, tenzij het absoluut moet. Er luisteren tegenwoordig veel te veel mensen mee.’

Ik draaide Figueroa in. Voor me uit zag ik schijnwerpers stralen voor de nieuwe Nakamoto-toren. Het gebouw zelf was van grijs graniet en rees op in het donker. Ik nam de rechter rijbaan en klapte het handschoenenkastje open om een handvol visitekaartjes te pakken. Op de kaartjes stond Inspecteur van de Recherche Peter J. Smith, Liaisonofficier Speciale Diensten, Hoofdbureau van Politie Los Angeles. Op de voorkant stond het in het Engels, op de achterkant in het Japans.

Connor bekeek de kaartjes. ‘Hoe wilt u deze situatie aanpakken, inspecteur? Hebt u al eerder met Japanners te maken gehad?’

Ik zei: ‘Niet echt, nee. Een paar arrestaties wegens rijden onder invloed.’

Connor zei beleefd: ‘Dan mag ik misschien een beleid uitstippelen dat we beiden kunnen volgen.’

‘Ik vind het prima,’ zei ik. ‘Ik ben u dankbaar voor uw hulp.’

‘Goed dan. Aangezien u de liaisonofficier bent is het waarschijnlijk het beste dat u de leiding neemt wanneer we aankomen.’

‘Oké.’

‘U hoeft mij niet voor te stellen, of op de een of andere manier aan mij te refereren. U moet niet eens naar me kijken.’

‘Oké.’

‘Ik besta gewoon niet. U alleen hebt de leiding.’

‘Oké, prima.’

‘Het helpt als u formeel optreedt. Blijf rechtop staan en houd uw jasje altijd dichtgeknoopt. Als ze voor u buigen moet u niet terugbuigen – u knikt alleen kort. Een buitenlander krijgt de etiquette van het buigen nooit onder de knie. Probeer het niet eens.’

‘Oké,’ zei ik.

‘Wanneer u met Japanners te maken krijgt moet u eraan denken dat ze niet graag onderhandelen. Ze houden niet van confrontatie. In hun eigen samenleving vermijden ze die zo veel mogelijk.’

‘Oké.’

‘Maak niet te veel gebaren. Houd uw handen langs uw lichaam. De Japanners vinden weidse armgebaren bedreigend. Spreek langzaam. Houd uw stern rustig en gelijkmatig.’

‘Oké.’

‘Als u dat kunt.’

‘Oké.’

‘Het kan moeilijk zijn. Japanners kunnen irriterend zijn. U zult hen vanavond waarschijnlijk irriterend vinden. U moet het zo goed mogelijk aanpakken. Maar wat er ook gebeurt, u mag in geen geval kwaad worden.’

‘Goed.’

‘Dat is buitengewoon onbeleefd.’

‘Goed,’ zei ik.

Connor glimlachte. ‘Ik weet zeker dat het u zal lukken,’ zei hij. ‘Waarschijnlijk hebt u mijn hulp niet eens nodig. Maar als u vast komt te zitten zult u me horen zeggen: “Misschien kan ik helpen.” Dat is een teken dat ik het overneem. Vanaf dat moment laat u mij het woord doen. Ik zag het

liefst dat u dan helemaal niet meer sprak, zelfs niet wanneer u door hen rechtstreeks wordt aangesproken. Oké?’

‘Oké.’

‘Misschien wilt u wat zeggen, maar laat u niet in de verleiding brengen.’

‘Ik begrijp het.’

‘Verder moet u zich u niet verbaasd tonen, wat ik ook doe. *Wat dan ook.*’

‘Oké.’

‘Wanneer ik het heb overgenomen moet u achter mij gaan staan, een beetje naar rechts. Ga nooit zitten. Kijk nooit om u heen. Toon u nooit afgeleid. Denk erom dat onze cultuur door de tv totaal is afgevlakt. Bij hen is dat niet zo. Zij zijn Japanners. Alles wat u doet heeft voor hen betekenis. Elk aspect van uw uiterlijk en uw optreden zal iets zeggen over u, over de politie en over mij als uw meerdere en *sempai*.’

‘Oké, hoofdinspecteur.’

‘Nog vragen?’

‘Wat is een *sempai*?’

Connor glimlachte. We reden voorbij de schijnwerpers de helling af naar de ondergrondse garage.

‘In Japan,’ zei hij, ‘is een *sempai* een oudere man, een begeleider van een jongere man, die een *kōhai* wordt genoemd. De relatie *sempai-kōhai* komt heel veel voor. Men neemt vaak aan dat ze bestaat wanneer een jongere en een oudere man samenwerken. Ze zullen waarschijnlijk aannemen dat dat bij ons het geval is.’

Ik zei: ‘Een soort mentor en leerling?’

‘Niet helemaal,’ zei Connor. ‘In Japan is *sempai-kōhai* iets anders. Meer zoals een liefhebbende ouder: de *sempai* wordt verondersteld tegemoet te komen aan zijn *kōhai* en allerlei jeugdige excessen en fouten van de jongere man over het hoofd te zien.’ Hij glimlachte. ‘Maar ik weet zeker dat u mij dat niet zult aandoen.’

We kwamen beneden aan de helling en zagen de vlakke ruimte van de parkeergarage voor ons. Connor keek uit het raampje en fronste zijn voorhoofd. ‘Waar is iedereen?’

De garage van de Nakamoto-toren stond vol limousines. De chauff-

feurs stonden, tegen hun wagens geleund, te roken en te praten. Maar ik zag geen politieauto's. Meestal, wanneer er een moord is gepleegd, lijkt het wel Kerstmis door de zwaailichten van een half dozijn surveillance-wagens, de patholoog-anatoom, ziekenbroeders en dergelijke.

Maar vanavond was er niets te zien. Het zag er gewoon uit als een garage van iemand die een feest gaf: deftige mensen stonden in groepjes bij elkaar op hun auto's te wachten.

'Interessant,' zei ik.

We stopten. De parkeerbedienden openden de portieren en ik stapte op pluchen tapijt en hoorde zachte muziek. Ik liep met Connor naar de lift. Goedgeklede mensen kwamen ons tegemoet: mannen in smoking, vrouwen in dure avondjurken. En naast de lift, verwoed rokend, en gekleed in een corduroy sportjasje vol vlekken stond Tom Graham.

2

Toen Graham op de universiteit halfback speelde haalde hij nooit het eerste team. Dat brokje geschiedenis werd een karaktertrek bij hem: zijn hele leven lang leek hij die essentiële promotie mis te lopen, die volgende stap in de loopbaan van een rechercheur. Hij was van het ene bureau naar het andere overgestapt, had nooit een district gevonden dat hem lekker lag of een partner met wie hij goed kon opschieten. Graham nam nooit een blad voor de mond, hij had vijanden gemaakt bij het kantoor van de commissaris en op zijn negenendertigste zag het er niet naar uit dat hij het nog veel verder zou schoppen. Nu was hij bitter, bars en begon dik te worden – een gezette man die zwaarwichtig deed en onuitstaanbaar begon te worden: hij joeg iedereen tegen zich in het harnas. Hij vond persoonlijk dat je onkreukbaar was als je mislukte en als iemand dat niet met hem eens was werd hij sarcastisch.

'Mooi kloffie,' zei hij tegen me toen ik kwam aanlopen. 'Je ziet er *pico bello* uit, Peter.' Hij knipte wat denkbeeldig stof van mijn lapel. Ik deed of ik het niet merkte. 'Hoe staan de zaken, Tom?'

'Jullie twee lijken wel gasten op dit feest, geen politiemensen die een

onderzoek komen instellen.’ Hij draaide zich naar Connor en gaf hem een hand. ‘Hallo, John. Wiens idee was dat om jou uit bed te halen?’

‘Ik kom alleen om te observeren,’ zei Connor vriendelijk.

Ik zei: ‘Fred Hoffmann vroeg me hem mee te nemen.’

‘Verrek,’ zei Graham. ‘Ik vind het prima dat je erbij bent. Ik kan wel wat hulp gebruiken. Het gaat er hier nogal gestrest aan toe.’

We liepen achter hem aan naar de lift. Ik zag nog steeds geen andere politiemensen. Ik vroeg: ‘Waar is iedereen?’

‘Goeie vraag,’ zei Graham. ‘Ze hebben kans gezien al onze mensen bij de ingang voor leveranciers te houden. Volgens hen ben je het snelst boven met de vrachtlift. En ze blijven maar lullen over hoe belangrijk hun feestelijke opening is en dat niets die mag verstoren.’

Bij de liften bekeek de Japanse beveiligingsbeambte in uniform ons zorgvuldig. ‘Die twee horen bij mij,’ zei Graham. De veiligheidsman knikte maar beloerde ons achterdochtig.

We stapten in de lift.

‘Klotejapanners,’ zei Graham toen de deuren dichtgleden. ‘Dit is nog steeds ons land. Wij zijn nog steeds de kolerepolitie in ons eigen land.’ De lift had glazen wanden en we keken neer op het centrum van Los Angeles terwijl we opstegen door de lichte nevel. Vlak tegenover ons was het Arco-gebouw. ’s Avonds van boven tot onder verlicht.

‘Je weet dat deze liften bij de wet verboden zijn,’ zei Graham. ‘Volgens de wet mag je hoger dan negentig etages geen glazen liften hebben en hier hebben ze zesennegentig verdiepingen, het hoogste gebouw in L.A. Maar dit hele gebouw is trouwens helemaal uitzonderlijk. En ze hebben het in zes maanden uit de grond gestampt. Weet je hoe? Ze haalden geprefabriceerde onderdelen uit Nagasaki en kwakten die hier in elkaar. Er kwam geen Amerikaanse bouwvakker aan te pas. Een speciale vergunning gekregen om de vakbonden te passeren vanwege een zogenaamd technisch probleem dat alleen Japanse bouwvakkers konden oplossen. Geloof jij die onzin?’

Ik haalde de schouders op. ‘Ze hebben het langs de Amerikaanse vakbonden gekregen.’

‘Verrek, ze hebben het langs de geméënteraad gekregen,’ zei Graham. ‘Maar dat is natuurlijk gewoon een kwestie van geld. En één ding weten

we, de Japanners hebben geld. Zo hebben ze toegestane afwijkingen gedaan gekregen voor de bestemmingsplannen en voor de aardbevingsvoorschriften. Ze hebben alles gedaan gekregen wat ze wilden.’

Ik haalde de schouders op. ‘Politiek.’

‘Vergeet ’t maar. Weet je dat ze niet eens belasting betalen? Echt waar: ze hoeven de eerste acht jaar geen onroerendgoedbelasting te betalen. Shit, we zijn dit land gewoon aan het wèggeven.’

Een tijdje stegen we zwijgend. Graham staarde uit de ramen. De liften waren snelle Hitachi’s die gebruikmaakten van de nieuwste technologie. De snelste en meest comfortabele liften ter wereld. We stegen nog hoger in de mist.

Ik zei tegen Graham: ‘Wil je ons wat vertellen over die moord, of hou je het liever als een verrassing?’

‘Barst,’ zei Graham. Hij sloeg zijn notitieboekje open. ‘Daar gaat-ie dan. Het eerste telefoontje was om twee minuten over halfnegen. Iemand zegt dat er “een probleem is met het opruimen van een lijk.” Mannenstem met een zwaar Aziatisch accent, spreekt geen goed Engels. De centralist kon er niet veel uit opmaken, kreeg enkel een adres. De Nakamoto-toren. Er rijdt een surveillancewagen naar toe, komt daar om negen minuten over halfnegen aan en ziet dat het moord is. Vijfenvertigste verdieping, in dit gebouw is dat een kantoor. Slachtoffer is een blanke vrouw, ongeveer vijftwintig jaar oud. Verdomd knappe meid. Wacht maar af.

De agenten slaan aan het opmeten en bellen het bureau. Ik ga erheen met Merino en kom hier om zeven minuten voor negen. OT voor plaats delict en AWO komen zowat op dezelfde tijd voor onderzoek, vingerafdrukken en foto’s. Oké tot dusver?’

‘Ja,’ zei Connor met een knikje.

Graham zei: ‘We beginnen net en daar komt me zo’n Jap van de Nakamoto Corporation naar boven in een blauw pak van duizend ballen en hij kondigt aan dat hij recht heeft op een klotegesprek met de liaisonofficier van het hoofdbureau van politie in L.A., voordat er iets mag gebeuren in hun klotegebouw. En hij zegt zoiets als dat we geen aannemelijke oorzaak hebben.

Ik zeg, wat is hier verdomme aan de hand. We hebben hier een duide-

lijke moord. Volgens mij moet die vent opdonderen. Maar die Jap spreekt uitstekend Engels en hij lijkt een boel af te weten van de wet. En iedereen die erbij is begint zich, weet je wel, niet op z'n gemak te voelen. Ik bedoel maar, het heeft geen zin erop aan te dringen een onderzoek te starten als dat de juiste procedure ongeldig gaat maken, nietwaar? En deze Japanse kloothannes staat erop dat de liaisonafdeling erbij gehaald moet worden voordat we iets doen. Aangezien hij zo verrekte goed Engels spreekt begrijp ik het probleem niet. Ik dacht dat het hele idee van een liaisonman alleen maar was voor mensen die de taal niet spreken, maar bij deze kloteklapper kun je de rechtenstudie op Stanford zo van zijn gezicht aflezen. Nou ja.' Hij zuchtte.

'Jij hebt mij gebeld,' zei ik.

'Ja.'

Ik vroeg: 'Wie is de man van Nakamoto?'

'Shit.' Graham bekeek fronsend zijn aantekeningen. 'Ishihara. Ishiguri. Zoiets.'

'Heb je zijn kaartje? Hij moet je zijn kaartje hebben overhandigd.'

'Ja, inderdaad. Ik heb het aan Merino gegeven.'

Ik vroeg: 'Zijn er nog meer Japanners?'

'Jij bent een grappenmaker.' Graham lachte. 'Het stikt ervan. Het lijkt daar verdomme Disneyland wel.'

'Ik bedoel op de plaats delict.'

'Die bedoel ik ook,' zei Graham. 'We kunnen ze niet weghouden. Ze zeggen dat het hun gebouw is en dat ze het recht hebben daar te zijn. Vanavond is de feestelijke opening van de Nakamoto-toren. Ze hebben het recht daar te zijn. Enzovoort, enzovoort.'

Ik vroeg: 'Waar is de opening precies?'

'Eén verdieping onder de moord, op de vierenveertigste. Het is een fuif om u tegen te zeggen. Misschien wel achthonderd man. Filmsterren, senatoren, Congresleden, noem maar op. Ik hoor dat Madonna er is en Tom Cruise. Senator Hammond. Senator Kennedy. Elton John. Senator Morton. Burgemeester Thomas is er. Openbaar aanklager Wyland is er. Hé, misschien is je ex-vrouw er ook wel, Pete. Die werkt toch nog steeds voor Wyland?'

‘Voor zover ik weet wel.’

Graham zuchtte. ‘Moet iets geweldigs zijn, een advocaat te naaien, in plaats van door hen te worden genaaid. Aardige variatie.’

Ik wilde niet praten over mijn ex-vrouw. ‘We hebben niet zoveel contact meer,’ zei ik.

Er rinkelde een belletje, toen zei de lift: ‘*Yonjūsan-kai*’.

Graham keek naar de oplichtende cijfers boven de deur. ‘Dit is toch niet te geloven?’

‘*Yonjūyon-kai*,’ zei de lift. ‘*Mōsugu de gozaimasu.*’

‘Wat zei-die?’

“‘We zijn bijna op de verdieping.’”

‘Krijg de kolere,’ zei Graham. ‘Als een lift gaat praten hoort-ie dat in het Engels te doen. We zijn nog steeds in Amerika.’

‘Nauwelijks,’ zei Connor terwijl hij naar buiten staaarde. ‘*Yonjūgo-kai*,’ zei de lift.

De deuren gingen open.

Graham had gelijk, het was een geweldig feest. De hele verdieping was omgebouwd tot een balzaal uit de jaren veertig. Mannen in pakken. Vrouwen in cocktailjurken. De band die swingmuziek van Glenn Miller speelde. Bij de lift stond een zongebruinde man met grijze haren die me vaag bekend voorkwam. Hij had de brede schouders van een atleet. Hij stapte in de lift en draaide zich om naar mij. ‘Begane grond, alstublieft.’ Ik rook whisky.

Een tweede, jongere man in een pak dook onmiddellijk naast hem op. ‘Deze lift gaat naar boven, senator.’

‘Wat zeg je?’ zei de man met de grijze haren en hij draaide zich om naar zijn assistent.

‘Deze lift gaat naar boven, meneer.’

‘Nou. Ik wil naar beneden.’ Hij sprak op de voorzichtige, overdreven duidelijke manier van iemand die te veel opheeft.

‘Ja, meneer. Dat weet ik, meneer,’ antwoordde de assistent opgewekt. ‘Kom, we nemen de volgende lift, senator.’ Hij pakte de grijsharige man stevig bij de elleboog en loodste hem de lift uit.

De deuren gingen dicht. De lift steeg verder.

‘Jullie belastingdollars aan het werk,’ zei Graham. ‘Herkende je hem? Senator Stephen Rowe. Leuk om hem hier op dit feest te zien, vooral wanneer je weet dat hij in de Senaatscommissie zit die alle Japanse importbepalingen vaststelt. Maar net als zijn vriendje, senator Kennedy, is Rowe een van de grote rokkenjagers.’

‘O ja?’

‘Ze zeggen dat hij ook vrij aardig kan drinken.’

‘Dat heb ik gemerkt.’

‘Daarom heeft hij die jongen bij zich. Om te zorgen dat hij geen sores krijgt.’

De lift stopte op de vijfenveertigste verdieping. Er klonk een zacht elektronisch gepingel. ‘*Youjŕkou-kai. Goriyou arigato gozaimashita.*’

‘Eindelijk,’ zei Graham. ‘Misschien kunnen we nu aan het werk.’

3

De deuren gingen open. Vóór ons zagen we een massieve muur van blauwe kostuums, met de ruggen naar ons toe. Er stonden zeker zo’n twintig man op de plaats vlak voor de lift. Het zag er blauw van de sigarettenrook.

‘Mag ik er even door, alstublieft? Dank u wel,’ zei Graham terwijl hij zich vrij ruw een weg baande. Ik volgde hem, Connor kwam zwijgend en onopvallend achter mij aan.

De vijfenveertigste verdieping was bestemd voor de directiekantoren van Nakamoto Industries en zag er indrukwekkend uit. Ik stond op het vloerkleed van het ontvangstgedeelte, vlak naast de liften, en kon de hele etage zien... het was een gigantisch grote open ruimte, zowat zestig bij veertig meter, ongeveer de helft van een voetbalveld. Alles droeg ertoe bij om een gevoel van ruimte en elegantie te wekken. De plafonds waren hoog en uitgevoerd in hout. Het meubilair was helemaal van zwart en grijs hout en textiel en het vloerkleed was dik. Geluiden en verlichting waren gedempt, wat bijdroeg tot het rustige, luxueuze karakter. Het leek meer op een bank dan op een zakenkantoor.